

Το Χρονικό της Ελληνικής Επανάστασης.

Γράφει ο Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς.

«Ὡ γνήσια τῆς Ἑλλάδος τέκνα' ψυχαί πού ἐπέσατε εἰς τόν ἀγῶνα ἀνδρείως, τάγμα ἐκλεκτῶν ἠρώων, καύχημα νέον». Ανδρέας Κάλβος εἰς τὸν «Ἱερόν Λόχον».

Ανδρέας Κάλβος (1792 Ζάκυνθος-1869 Ηνωμένο Βασίλειο) εἰς τὸν «Ἱερόν Λόχον».

Στην ληξιαρχική πράξη γεννήσεως της πατρίδος μας αναγράφεται η ημερομηνία 25 Μαρτίου 1821. Η κύηση ήταν δύσκολη και ο τοκετός επώδυνος, ευτυχώς με αίσιο τέλος. Υπήρξε ο καρπός της αγάπης για την ελευθερία και του πατριωτισμού των Ελλήνων με μαία τη πολεμική αρετή της φυλής μας. Το έθνος μας γεννήθηκε μέσα από δάκρυα, οδύνη και αίμα. Αυτός είναι ο αναπόδραστος τρόπος που ξεσπούν και επικρατούν οι επαναστάσεις.

Η κατάληψη της Μικράς Ασίας ξεκίνησε με την μάχη του Μάτζικερτ το 1071 και ολοκληρώθηκε το 1176 με την μάχη του Μυριοκέφαλου. Από το 1303 οι Τούρκοι ξεκίνησαν τις επιδρομές στο Αιγαίο φθάνοντας μέχρι την Αττική και την Πελοπόννησο. Το 1430 κατέλαβαν την

Θεσσαλονίκη. Την εποχή εκείνη κατείχαν το μεγαλύτερο μέρος της Ελλάδος, πλην ορισμένων παραθαλάσσιων οχυρών και κάποιων απομονωμένων περιοχών κυρίως στην Πελοπόννησο.

Την 29^η Μαΐου 1453 «ή Πόλις Ἐάλω» με την μεγαλοπρέπεια αρχαίας τραγωδίας, αποτέλεσμα περισσότερο της ηρωικής θυσίας του Αυτοκράτορος Κωνσταντίνου ΙΑ΄ Δραγάση Παλαιολόγου (1405 -1453) και λιγότερο της πατριωτικής συνειδήσεως και του φρονήματος των συγχρόνων του. Με την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως οι Τούρκοι ολοκλήρωσαν τη κατάκτηση της Βαλκανικής χερσονήσου. Το μαύρο σκοτάδι της πιο πικρής σκλαβιάς κάλυψε τη Ελλάδα απ' άκρη σε άκρη. Με τη πτώση της Βασιλεύουσας γεννήθηκε και ο επιθυμία για την απελευθέρωση. Μαρμαρωμένε Βασιλιά, πολύ δὲ θὰ προσμένεις. Θὲ νὰ προβάλεις~ λαμπερός, μιᾶς Λευτεριάς χαμένης. Ἐγραψε ο Κωνσταντῖνος Καρυωτάκης (1896-1928) στο ποίημα του «Μαρμαρωμένε Βασιλιᾶ».

Οἱ Ἕλληνες υπέφεραν την τυραννία των Ρωμαίων, των Φράγκων, των Βενετών, των Καταλανών και των Οθωμανών. Η τελευταία υπήρξε η πλέον σκληρή και απάνθρωπη απ' όλες. Όταν η Ευρώπη αναγεννιόταν από τα νάματα του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, εμείς βιώναμε την πλέον ζοφερή περίοδο σκλαβιάς. Ο υπόδουλος Ἕλληνας δεν όριζε τη ζωή του, αυτή της οικογένειάς του, τη περιουσία του και το τρόπο που ήθελε να ζήσει. Όλα υπόκειντο στις διαθέσεις του απολίτιστου και βάρβαρου Οθωμανού δυνάστου. Ο ξεσηκωμός του γένους μας ξεφεύγει των ορίων της ανθρώπινης λογικής. Η απάνθρωπη καταπίεση των Τούρκων συμπίεσε

μέχρι τέλους το ελατήριο της ανθεκτικότητας μας, το οποίο εκτινάχθηκε προκαλώντας την έκρηξη της συσσωρευμένης αγανακτήσεως 4 αιώνων κτηνώδους δουλείας.

**Ἄργειε νὰ ἴθῃ ἐκείνη ἡ μέρα,
κι ἦταν ὅλα σιωπηλά,
γιατί τὰ ἴσκιαζε ἡ φοβέρα
καὶ τὰ πλάκωνε ἡ σκλαβιά.**

Το έγραψε ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός (1798-1857) στη 4^η στροφή του Ὑμνου προς την ελευθερία. Μπορεί να άργησε αλλά τελικά ξημέρωσε η ημέρα που ο ήλιος της ελευθερίας σκόρπισε τα μαύρα σκοτάδια της υποδουλώσεως.

Επανακτήσαμε την ελευθερία τους με τον ίδιο αιματηρό τρόπο που την στερηθήκαμε. Στην Ελληνική Επανάσταση συμμετείχαν όλοι οι Έλληνες, ανεξαρτήτως καταγωγής, οικονομικής καταστάσεως, ή επαγγέλματος. Το σύνθημα της επαναστάσεως «Ελευθερία ή Θάνατος» αποτυπώνει την αποφασιστικότητα και την άρνηση για οποιοδήποτε συμβιβασμό. Ούτε αυτονομία, ούτε αυτοδιάθεση, ούτε φόρου υποτέλεια, λαχταρούσαμε πλήρη ανεξαρτησία.

Χάριν της επαναστάσεως του 1821, κράτος με την ονομασία Ελλάδα εμφανίσθηκε για πρώτη φορά στο χάρτη της Ευρώπης. Ο αγώνας αυτός κρίνεται ως το σημαντικότερο γεγονός του 19^{ου} αιώνας. Προκάλεσε διεθνή αναστάτωση, θυελλώδη συνέδρια και έγινε η αφορμή των πρώτων ευρωπαϊκών συμμαχιών. Η επανάσταση παραλίγο να γίνει η αφορμή πανευρωπαϊκού πολέμου, ενώ προσέδωσε νέα μορφή στο «Ανατολικό Ζήτημα».

Οι παράγοντες που βοήθησαν στην τελεσφόρηση της Ελληνικής επαναστάσεως ήσαν:

- Η διατήρηση της χριστιανικής πίστεως από την εκκλησία, η οποία δεν επέτρεψε να χαθεί η εθνική συνείδηση των υπόδουλων Ελλήνων.
- Η αφύπνιση και η ιδεολογική προετοιμασία από τον θούριο του Ρήγα Φεραίου ή Ρήγα Βελεστινλή (1757-1798) από το Βελεστίνο Μαγνησίας, το πραγματικό όνομα του οποίου ήταν Αντώνιος Κυριαζής. Ο Κολοκοτρώνης είπε για την προσφορά του: «Το μελάνι του θα είναι πολύτιμο ενώπιον του Θεού, όσο το αίμα του άγιο.»
- Η συνωμοτική οργάνωση των υπόδουλων Ελλήνων η οποία επιτεύχθηκε από την Φιλική Εταιρεία, την οποία ίδρυσαν το 1814 στην

Οδησός της Ρωσίας, ο Νικόλαος Σκουφάς (1779-1818) από το Κομπότι της Άρτας, ο Εμμανουήλ Ξάνθος (1772-1852) από την Πάτμο και ο Αθανάσιος Τσακάλωφ (1790-1851) από τα Γιάννενα. Δεν πρέπει να λησμονούμε το Παναγιώτη Σέκερη (1783-1847) από τη Τρίπολη, που αναδείχθηκε στο μέγα χορηγό, τον ιθύνοντα νου και τη ψυχή της Φιλικής, μετά το θάνατο του Σκουφά.

-
- Ο πύρινος λόγος του Γρηγόρη Δικαίου ή Παπαφλέσσα (1788-1825) από την Πολιανή Μεσσηνίας, ο οποίος λειτούργησε σαν το καψύλλιο χωρίς το οποίο δεν είναι δυνατή η ανάφλεξη της πυρίτιδος που υπάρχει στο κάλυκα της φυσιγγίου.
 - Η στρατηγική σκέψη, η στρατιωτική εμπειρία και οι ηγετικές ικανότητες του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, (1770-1843) γεννημένου στο Ραμαβούνι Μεσσηνίας, αλλά με καταγωγή από το Λιμποβίσι Αρκαδίας, ο οποίος αναγνωρίστηκε επαξίως ο στρατιωτικός ηγέτης των δυνάμεων των επαναστατών.
 - Η ανταρσία του Αλή Πασά των Ιωαννίνων (1740-1822), ένεκα της οποίας υποχρεώθηκε ο Σουλτάνος να διαθέσει ικανό αριθμό στρατευμάτων για την κατάπνιξή της, με αποτέλεσμα να αποδυναμωθούν οι φρουρές της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδος.

Την 24^η Φεβρουαρίου 1821, ο πρίγκιπας Αλέξανδρος Υψηλάντης (1792-1828), από το Ιάσιο της Ρουμανίας, με την ιστορική του προκήρυξη: «Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος» και με την προτροπή «Εἰς τὰ ὄπλα, λοιπόν, φίλοι, ἡ Πατρίς μᾶς προσκαλεῖ », κίνησε τον τροχό της ιστορίας. Η συνεισφορά του υπήρξε ο καταλύτης των εξελίξεων, διότι εξασφάλισε τον απαραίτητο χρόνο για την εδραίωση της επανάστασης στην Νότια Ελλάδα. Την 7^η Ιουνίου 1821, η ήττα στο Δραγατσάνι αποτέλεσε το αποφασιστικό χτύπημα κατά του όλου εγχειρήματος.

Την 23^η Μαρτίου 1821, η Μεσσηνιακή Γερουσία απέστειλε από τη Καλαμάτα προς τις ευρωπαϊκές αυλές «προειδοποίηση», την οποία υπέγραψε ο «Αρχιστράτηγος των Επαναστατικών Δυνάμεων», Πέτρος Μαυρομιχάλης (1765-1848), από την Τσίμοβα, σημερινή Αρεόπολη της Μάνης, με την οποία γνωστοποιούσε ότι: «Ἄπεφασίσαμεν, ἢ νὰ Ἐλευθερωθῶμεν, ἢ νὰ Ἀποθάνωμεν».

Την 23^η Απριλίου 1822, ο Αθανάσιος Διάκος (1788-1821), από την Αρτοτίνα ή την Μουσούνιτσα της Φωκίδος, προσπάθησε να ανακόψει τη προέλαση των δυνάμεων του Ομέρ Βρυώνη Πασά στην γέφυρα του παραπόταμου του Σπερχείου Αλαμάνα, λίγο βορειότερα των Θερμοπυλών. Παρέμεινε εκεί σαν ένας σύγχρονος Λεωνίδα, μέχρι που συνελήφθη αιχμάλωτος αφού πρώτα τραυματίστηκε και έσπασε το σπαθί του. Την 24^η Απριλίου 1822, μετά από φρικτά βασανιστήρια, άφησε την τελευταία του πνοή, επιλέγοντας τον επώδυνο θάνατο του ανασκολοπισμού, παρά να αλλαξοπιστήσει, Την στιγμή εκείνη ο πρώτος μεγάλος νεκρός του αγώνος, ο ωραιότερος και θρυλικώτερος ήρωας της ελληνικής επανάστασης περιβλήθηκε με το φωτοστέφανο του μάρτυρος. Η ελληνική πολιτεία, μετά την απελευθέρωση, του απένειμε τον βαθμό του στρατηγού και στην επιζήσασα αδελφή του και μοναδική κληρονόμο του, επιδίκασε μηνιαία

σύνταξη δεκατεσσάρων δραχμών (70 σημερινά ΕΥΡΩ), [Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ηλίου (1951)].

Το μνημείο του Αθανασίου Διάκου επί της εθνικής οδού πλησίον της γέφυρας της Αλαμάνας (δεν υπάρχει πλέον).

**«Καὶ τῶν ἡρώων καύχημα στήν δόξα τοῦ Κυρίου,
Θανάση Διάκο σ' ἔφερεν ὁ δαρμός τοῦ μαρτυρίου,
Καὶ ἐνώ σοῦ σπάραζε κακή φωτιά τό τίμιο σῶμα,
τραγούδι ἀγγελικό φιλί, σοῦ μύρωνε τό στόμα».** Κωστής Παλαμάς.

Την 12-13 Μαΐου 1821, η πρώτη νίκη των Ελλήνων επί των Τούρκων στο Βαλτέτσι είχε τεράστια σημασία από στρατιωτική και ψυχολογική άποψη. Απετέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο επί του οποίου στηρίχθηκε η άλωση της Τριπολιτσάς την 21 Σεπτεμβρίου 1821. Στην μάχη διακρίθηκε ο Νικήτας Σταματελόπουλος (1781-1849), ο επονομαζόμενος Νικηταράς ο Τουρκοφάγος, από την Αναστάσοβα, την σημερινή Νέδουσα Μεσσηνίας, ο οποίος υπήρξε μία από τις πλέον ανιδιοτελής μορφές του αγώνος. Ο αγνός καπετάνιος συνήθιζε να λέει πως δεν ήθελε «Νὰ κάνει πραμάτεια τὸ καπετανιλίκι του, γιὰ νὰ καζαντήσει».

**«Αφήστε τα ντουφέκια σας και βγάλτε τα σπαθιά σας
βάλτε τους Τούρκους εμπροστά, σαν πρόβατα, σαν γίδια
Κολοκοτρώνης αρχηγός με το Μαυρομιχάλη».**

Μ' αυτό τον τρόπο περιέγραψε η δημοτική μούσα την μάχη του Βαλτετσίου.

Την 8^η Σεπτεμβρίου 1821, ο Γεωργάκης Ολύμπιος από το Λιβάδι Λαρίσης, ο οποίος συνέχιζε τον αγώνα μόνος του, παρότι ο Αλέξανδρος Υψηλάντης είχε αποχωρήσει, οχυρώθηκε στην μονή του Σέκου (Ρουμανία πλησίον των συνόρων με Μολδαβία). Όταν αντιλήφθηκε ότι θα συλλαμβανόταν αιχμάλωτος, ανατίναξε στον αέρα το κωδωνοστάσιο, επιδεικνύοντας ύψιστο φρόνημα στρατιωτικής τιμής και πατριωτικής προσηλώσεως. Ο Διονύσιος Κόκκινος έγραψε: «Ο ήρωας ἦταν καμωμένος από την εύγενή ὕλη τῶν ἐξαιρετικῶν ἀνδρῶν». Ο Ολύμπιος έκανε πράξη αυτό που έλεγε: «Ο αγωνιστής τὴν ἐλευθερία ἢ τὴν κερδίζει μαχόμενος ἢ τὴν καθαγιάζει πεθαίνοντας».

Το Ολοκαύτωμα στην Μονή του Σέκου.

Το ολοκαύτωμα της Μονής του Σέκου.

Τον Ιανουάριο του 1822 στην Επίδαυρο, διακηρύχθηκε από την Α΄ Εθνική Συνέλευση «Ἡ πολιτικὴ ὕπαρξις καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἔνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων».

Ἡ καταστροφή τῆς Χίου τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1822, ἀφύπνισε τὰ ἀνταντακλαστικά τῶν Ἑυρωπαϊῶν καὶ ἐνίσχυσε τὸν ρεύμα τοῦ φιλελληνισμοῦ.

«Τούρκοι διαβήκαν. Χαλασμός, θάνατος πέρα ως πέρα.

Ἡ Χίο, τὰ ὄμορφο νησί, μαύρη ἀπομένει ξέρα».

Ἐγραψε ὁ Γάλλος φιλέλληνας συγγραφέας καὶ ποιητὴς Βίκτωρ Ουγκώ.

Τὴν ἀσέληνο νύκτα τῆς 6^{ης} πρὸς 7^{ης} Ἰουνίου 1822 ὁ Κανάρης ἀνατίναξε τὴν τουρκικὴ ναυαρχίδα στο λιμάνι τῆς Χίου, ἡ ὁποία στοίχισε τὴν

ζωή σε 2.000 Τούρκους και του ναυάρχου Καρά Αλή. Υπήρξε ένας από τους πιο εντυπωσιακούς στρατιωτικούς άθλους στην παγκόσμια ιστορία, ο οποίος ανύψωσε το ηθικό και ενίσχυσε την αυτοπεποίθηση μας, ενώ πανικόβαλε τους Τούρκους. Ο γενναίος Ψαριανός «κόλλησε» συνολικά το πυρπολικό σε Τουρκικά πολεμικά πλοία όχι μία, αλλά έξι φορές. Ο ποιητής Αλέξανδρος Πάλλης περιέγραψε την αποφασιστικότητα του Κων. Κανάρη σε ποίημα που του αφιέρωσε:

Η ανατίναξη της τουρκικής ναυρχίδος από τον Κωνσταντίνο Κανάρη.
**«Να τα Ψαρά πως χαθήκαν. Κι εγώ φωτιά στο χέρι,
 πήρα, και πέρα τράβηξα κατά της Χιός τα μέρη,
 κι είπα από κει-δε βάσταξα-με χείλια πικραμένα: Να, πως με λεν
 εμένα!»**

Η καταστροφή του Δράμαλη στα Δερβενάκια την 26 Ιουλίου 1822, εξασφάλισε την επικράτηση της επανάστασεως στην Πελοπόννησο. Στα χέρια των Ελλήνων περιήλθε το ταμείο της στρατιάς και τεράστιες ποσότητες λαφύρων. Όπως έγινε και μετά την άλωση της Τριπολιτσάς, τίποτα δεν διατέθηκε για τις ανάγκες του αγώνος, αλλά διαμοιράσθηκε μεταξύ των καπεταναίων.

Η δημοτική μούσα αποθανάτισε την μεγάλη νίκη των Ελλήνων
**Της Ρούμελης οι μπέηδες, του Δράμαλη οι αγάδες
 Στο Δερβενάκι κείτονται, στο χώμα ξαπλωμένοι.
 Στρώμα 'χουνε τη μαύρη γης, προσκέφαλο λιθάρια
 Και για απανωσκεπάσματα του φεγγαριού τη λάμψη.**

Η φιλαρχία, τα προσωπικά συμφέροντα και το αυτοκαταστροφικό «εγώ μας» υπήρξαν οι αιτίες των εμφυλίων πολέμων των Ελλήνων το 1823 και το 1824, που λίγο έλειψε να τα τινάξουν όλα στον αέρα. Την ίδια περίοδο συνάψαμε τα δύο πρώτα δάνεια από τραπεζικούς οίκους της Αγγλίας (Λοφνάν και Ρικάρντο), πράξη που απετέλεσε την έμμεση αναγνώριση του αγώνος, αλλά δημιούργησε το εξωτερικό μας χρέος το οποίο συντηρείται μέχρι σήμερα. Τα χρήματα που δανεισθήκαμε, αντιπροσώπευαν το 30% αυτών που λάβαμε. Η διαχείριση των χρημάτων των δανείων ανατέθηκε σε επιτροπή από ξένους. Δυστυχώς το 2015 βρεθήκαμε στο σημείο από το οποίο ξεκινήσαμε.

Το 1825 αποβιβάστηκε ο Ιμπραήμ Πασάς (1789-1848) στην Πελοπόννησο με ισχυρές δυνάμεις, σκοπεύοντας όχι μόνο να καταστείλει την επανάσταση, αλλά να μας εξαφανίσει από προσώπου γης. Την κατάσταση έσωσε ο Κολοκοτρώνης τον οποίον μέχρι τότε κρατούσε φυλακισμένο ο Κουντουριώτης στην Ύδρα. Ο γέρος του Μοριά εφαρμόζοντας τακτική ανταρτοπόλεμου αντιμετώπισε τα στρατεύματα του Ιμπραήμ, ενώ με το περίφημο «φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους» απέτρεψε την αυτομόληση προς τον εχθρό. «Όχι τα κλαριά να μας κόψεις, όχι τα δένδρα, όχι τα σπίτια που μας έκαψες, μήτε πέτρα απάνω στην πέτρα να μη μείνει, εμείς δεν προσκυνάμε. Μόνο ένας Έλληνας να μείνει, πάντα θα πολεμούμε. Και μην ελπίζεις πως τη γη μας θα την κάνεις δική σου, βγάλ' το από το νου σου». Αυτή ήταν η υπερήφανη απάντηση του Γέρου του Μοριά. «Ελευθερία ή Θάνατος» κανένας συμβιβασμός.

Την 20^η Μαΐου 1825, ο Παπαφλέσσας στο Μανιάκι με την εθελουθσία του έδωσε το μήνυμα του αγώνος μέχρι εσχάτων. Κατά μία λαϊκή αφήγηση, Ο Ιμπραήμ τον φίλησε στο μέτωπο σε ένδειξη αναγνώρισης της ανδρείας του.

Την νύκτα της 10^{ης} προς 11^{ης} Απριλίου του 1826, οι υπερασπιστές της πόλεως του Μεσολογγίου με τα σπαθιά στα χέρια όρμησαν εναντίον των εχθρικών θέσεων. Μέσα σε ελάχιστα λεπτά πέρασαν τις πασσαλόπηκτες τάφρους, έσπασαν τις γραμμές του πεζικού, σιώπησαν τα πυροβόλα και σκότωσαν όσους βρέθηκαν στο δρόμο τους. Ο εχθρός παρέλυσε μπροστά σ' αυτόν τον ορμητικό ανθρώπινο χείμαρρο. Οι πολιορκούμενοι εξερχόμενοι της πόλεως εισήλθαν στο χώρο του θρύλου, ενώ η πόλη βαπτισθείσα στο αίμα τους ονομάστηκε «Ιερά». Η Βασιλική Τζαβέλλα ήταν μία από τις 13 ηρωικές Σουλιώτισες που συμμετείχαν στη έξοδο του Μεσο-

λογγίου και διασώθηκε πολεμώντας εγκυμονούσα βαστώντας το παιδί της αγκαλιά και το σπαθί στο χέρι.

Η έξοδος του Μεσολογγίου [Θεόδωρος Βρυζάκης (1814-1878)].

Τον Αύγουστο του 1826, στον Διρό της Μάνης οι αδούλωτες Μανιάτισσες με τα δρεπάνια και τα δίκρανα επέπεσαν σαν «μιανάδες» επί των Αιγυπτίων στρατιωτών. Ο ιστορικός Δημήτριος Κόκκινος αναφερόμενος στις παλικαρομάνες της Μάνης έγραψε: «Η ήρωϊκή πραγματικότης υπερέβη τας συλλήψεις τῶν θρύλων κατά τόν ιερό άγώνα τῆς άνεξαρτησίας μας».

Την 6^η Ιουλίου του 1827, μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις του φιλέλληνας Βρετανού πρωθυπουργού Γεωργίου Κάννιγκ (1770-1827), υπογράφηκε στο Λονδίνο πρωτόκολλο μεταξύ της Αγγλίας, της Ρωσίας και της Γαλλίας. Οι τρεις χώρες ζήτησαν από τον Σουλτάνο την σύναψη ανακωχής με τους επαναστατημένους Έλληνες και την χορήγηση αυτονομίας, επικαλούμενες λόγους ανθρωπιστικούς και προστασίας του εμπορίου στην Μεσόγειο. Επί της ουσίας όμως προσπαθούσαν να προστατεύσουν τα συμφέροντα τους, στο ενδεχόμενο καταρρεύσεως της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Την 8^η Οκτωβρίου 1827, στον κόλπο του Ναβαρίνου στην Μεσσηνιακή Πύλο, ο ενωμένος συμμαχικός στόλος κατέστρεψε τον Τουρκοαιγυπτιακό, χωρίς να έχει προηγηθεί κήρυξη πολέμου. Η ναυμαχία του Ναβαρίνου πιστοποίησε ότι η υποστήριξη από τις μεγάλες δυνάμεις

δίδεται μόνο όταν υπάρχει προσδοκία κέρδους. Είναι αφελές να ζητάς την βοήθεια άλλων χωρών επικαλούμενος τα δίκαια σου και μόνο. Στο Ναβαρίνο επιβεβαιώθηκε επιπροσθέτως ότι η στρατιωτική βία αποτελεί το έσχατο, αλλά το πλέον πειστικό των επιχειρημάτων στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής. Την παρούσα περίοδο, οι διεξαγόμενοι στην Ουκρανία και το Ισραήλ πόλεμοι επιβεβαιώνουν, ότι τα κράτη δεν διστάζουν να καταφύγουν στα όπλα προκειμένου να επιβάλλουν τη θέλησή τους και να υπερασπισθούν τα συμφέροντά τους.

Την 3^η Φεβρουαρίου 1830, με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου, εμφανίσθηκε η Ελλάδα στο χάρτη της Ευρώπης ως ανεξάρτητο κράτος, αναγνωρισμένο από την διεθνή κοινότητα. Τα όρια του νέου κράτους περιλάμβαναν την Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο, την Εύβοια και τις Κυκλάδες. Ο Ιωάννης Καποδίστριας (1776 Κέρκυρα- 1831 Ναύπλιο) υπήρξε ο πρώτος κυβερνήτης του νεοσύστατου κράτους. Η Ελλάς υπήρξε το πρώτο χριστιανικό κράτος της Ευρώπης, το οποίο αποσπάστηκε από την οθωμανική αυτοκρατορία. Οι Έλληνες από δούλοι μετετράπησαν σε πολίτες των οποίων η ζωή και η περιουσία δεν κινδύνευε από τις διαθέσεις της απόλυτης εξουσίας του Τούρκου δυνάστου. Το τίμημα της ελευθερίας πληρώθηκε με 700.000 νεκρούς, επί συνόλου 2,5 εκατομμυρίων ελληνικού πληθυσμού. Δύο αιώνες μετά την επανάσταση του 1821 η

πατρίδα μας υπερδιπλασιάσθηκε σε έκταση, πάντοτε όμως μέσα από αγώνες, θυσίες και τις κατάλληλες συμμαχίες.

Τα όρια της Ελλάδος 1832. Ο Ιωάννης Καποδίστριας.

Όσους συμμετείχαν στην επανάσταση έχουμε χρέος να τους θυμόμαστε και να τους τιμούμε στο διηνεκές, γιατί πέτυχαν πέρα από κάθε προσδοκία και πιθανότητα αυτό που έμοιαζε απραγματοποίητο, μολονότι γεννήθηκαν σκλαβωμένοι να μας παραδώσουν ελεύθερη πατρίδα.

Τα κατορθώματα των προγόνων μας δεν υπήρξαν αποτέλεσμα στιγμιαίας αντιδράσεως, αλλά μιας στάσεως ζωής ριζωμένης στο συλλογικό μας υποσυνείδητο από αρχαιοτάτων χρόνων, σύμφωνα με την οποία η ελευθερία της πατρίδος αποτελεί το υπέρτατο αγαθόν το οποίο αξίζει κάθε θυσίας. Αποτελεί υποχρέωση μας να γνωρίζουμε την ιστορία μας. Στην γνώση αυτή στηρίζεται η δημιουργία εθνικής συνειδήσεως, χωρίς την οποία δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις του παρόντος και να αισθανόμαστε ασφαλείς για το μέλλον.

Στα 9 χρόνια του αγώνος της ανεξαρτησίας διαδραματίστηκαν πράξεις άφθαστου ψυχικού μεγαλείου, γενναιότητας, αυταπαρνήσεως και θυσιών. Είναι γεγονός ότι έγιναν και απρέπειες απόρροια των αδυναμιών μας και των ελαττωμάτων της φυλής μας. Η προσφορά στον αγώνα της ανεξαρτησίας υπερκαλύπτει τα ανομήματά που διαπράχθηκαν. Το παρελθόν μας δεν μπορούμε να τ' αλλάξουμε, μας βοηθάει όμως να αλλάξουμε το μέλλον μας.

Η αποστολή εξετελέσθη όσο αφορά την αποτίναξη του ζυγού της σκλαβιάς Όσο αφορά όμως την ελευθερία η κάθε Ελληνίδα και κάθε ο Έλληνας την αισθάνεται με διαφορετικό τρόπο. Το 1797 ψηφίσθηκε το σύνταγμα των ΗΠΑ, 21 χρόνια μετά επανάσταση κατά των βρετανών και 14 χρόνια μετά την αναγνώριση της ανεξαρτησίας τους. Μέχρι σήμερα στο αμερικανικό σύνταγμα έχουν εισαχθεί 17 τροπολογίες. Εμείς 9 μήνες μετά την έναρξη της επαναστάσεως αποκτήσαμε σύνταγμα και ψηφίσαμε άλλα 2 μέχρι την απόκτηση της ελευθερίας μας. Από την Επανάσταση του 1821

μέχρι σήμερα, η Ελλάδα έχει υιοθετήσει 13 συνολικά Συντάγματα, αλλά ίσχυσαν στη πράξη μόνο τα 6. Το σύνταγμα αποτελεί το θεμελιώδη νόμο επί του οποίου βασίζεται η διαμόρφωση ολόκληρης της νομοθεσίας μιας χώρας, όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πολίτη, την οργάνωση και τους βασικούς κανόνες λειτουργίας του κράτους και των θεσμών.

Ο Εθνικός μας ύμνος είναι αφιερωμένος στην Ελευθερία. Στην Ελλάδα το μοναδικό άγαλμα της Ελευθερίας, υπάρχει στην πόλη της Μυτιλήνης.

- Ελευθερία δεν είναι το δικαίωμα να κάνουμε ότι θέλουμε, αλλά ότι επιτρέπει το σύνταγμα.

- Ελευθερία σημαίνει ισότητα στα δικαιώματα και στην απονομή της δικαιοσύνης.

- Δεν υπάρχει Ελευθερία χωρίς Ηθική και Αρετή.

- Ελευθερία δεν είναι η κόρη, αλλά η μητέρα της Τάξεως.

Οι στρατιωτικές νίκες της Ελλάδος δεν ήσαν ποτέ αποτέλεσμα αριθμητικής υπεροχής, αλλά πρωτίστως ψυχικών δυνάμεων, αποφασιστικότητας και ανδρείας, πάντοτε όμως υπό εμπνευσμένη και ισχυρή ηγεσία. Ο ιστορικός Θουκυδίδης έγραψε ότι η δύναμη της πόλεως δεν είναι ούτε τα πλοία, ούτε τα τείχη αλλά οι άνδρες της.

Η Τουρκία επιβουλεύεται την εδαφική μας ακεραιότητα και τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Μας απειλεί, διότι αμφισβητεί την ισχύ της χώρας μας, ή την θέληση μας να εναντιωθούμε στην επιθετικότητα της, ή και τα δύο. Το 1821 είχαμε έλλειμα ισχύος, αλλά διαθέταμε περίσσειμα θελήσεως. Τώρα διαθέτουμε ισχύ, αλλά χρειαζόμαστε περισσότερη ψυχική δύναμη. Θα την αποκτήσουμε όταν ως Έλληνες συνειδητοποιήσουμε ότι η ελευθερία της πατρίδος είναι πολυτιμότερη από τη σύντομη παρουσία μας επί της γης.

«Ο πόλεμος αποτελεί δοκιμασία θελήσεων, ηττημένος είναι μόνο εκείνος που αποδέχεται την ήττα του». Το φρόνημα δεν αποτελεί προϊόν προς πώληση και δεν το υποκαθιστούν ούτε τα όπλα, ούτε οι συμμαχίες, ούτε οι κομπορρημοσύνες. Προϋποθέτει ήθος, αρετή και πειθαρχία. Είναι πλάνη να πιστεύουμε ότι αποκτάται κατά τη στρατιωτική εκπαίδευση. Για να δημιουργηθεί απαιτείται συνεχής προσπάθεια μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο και στη κοινωνία. Στο στρατό ενισχύεται και διοχετεύεται στο κτίσιμο της πολεμικής ετοιμότητας.

Παύλος Μελάς
1870-1904

Εύζωνας των
Βαλκανικών
Πολέμων 1912-13

Στρατιώτης του
πολέμου του 1940

Το φρόνημα δεν αποτελεί προϊόν προς πώληση.

Ο ποιητής Ανδρέας Κάλβος το περιέγραψε πλήρως στην Α' Στροφή της 4^{ης} Ωδής «Εις Σάμον»:

**«Όσοι δειλιάζουν θα υπομένουν τὸ ζυγὸν τῆς δουλείας
θέλει ἀρετὴν καὶ τόλμην ἢ ἐλευθερία».**

Ζήτω η 25^η Μαρτίου 1821. Ζήτω η Αιωνία Ελλάδα,

ΤΕΛΟΣ

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>